

ئەھاى ئەھاى بۇرە مار

دەزگای چاپ و بلاوکردنەوهى

زنجيرەي روشنبيري

×

خاوهنى ئيمتياز: شەوكەت شىخ يەزدين
سەنۇسىار: بەدران ئە حەممەد حەبىب

XXX

ناونىشان: دەزگای چاپ و بلاوکردنەوهى ئاراس، شەقامى گولان، ھەولىر

ناوى كتىب: ئەھاي ئەھاي بۆرە مار

نووسىنى: مەممەد فەريق حەسەن

بلاوکراوهى ئاراس - ژمارە: ٨٩٩

رەنگىزى: گەيلان عەبدوللە

ھېلىكارى: شىروان موحىسىن

ھەلەگرى: شىرزاد فەقى ئىسماعىل

چاپى يەكم، ٢٠٠٩

لە بەرىيە بەرايەتىيى گشتىيە كەن لە ھەولىر ژمارە ٢٢٨١ سالى ٢٠٠٩ دراوهەتى

ئەھاى ئەھاى بۇرە مار

نووسىنى:

محمد فەرىق حەسەن

وېنەكىش:

شىروان موحىسىن

دایکانه قه‌له‌باچکه‌یه کی کلک دریش بهدم فرینه‌وه ده‌گه‌رايه‌وه هیلانه‌که‌ی خوی، ئه و به‌رزه به‌رزه به‌رشیکه‌وه هیلانه‌ی هه‌لبه‌ستبوو، کاتی زه‌رنه‌قووته برسییه کان له دووره‌وه دایکی دووپه‌له‌ی داره خویان بینی، کردیان به قیزه قیزه و هه‌موو پیکه‌وه ده‌نوسوکیان کرده‌وه، به‌لام دایکیان هه‌رجی خوارکی له‌گه‌ل خویدا هینابوی له ئاسمانه‌وه به‌ریدایه‌وه، چونکه له‌وه به‌رزایییه‌وه چاوی لی بوو، بوره ماریکی دریشی سه‌ر پان وا خه‌ریکه به‌ره‌وه هیلانه‌که‌ی هه‌لدکشی و زوری نه‌ماوه ده‌می بگاته بیچووه‌کانی، دایکانه قه‌له‌باچکه‌ی کلکدریش نه‌یتوانی له هیلانه‌ی خوی بنیشیت‌وه، بگره به‌ئاسمانی باز هیلانه‌که‌وه کردى به قیزه قیزو هه‌لفرو وتی ئه‌های بوره مار چاوم لیت‌هه..! پی ده‌چن نیازت خراب پیت..! له‌وانه‌یه زیان به بیچووه‌کانم بگه‌یه‌نی..! من گومانت لی ده‌که‌م!!.

بوره ماره‌که‌ش خیرا خیرا زمانه ره‌شه دووفاقه‌که‌ی ده‌ردکیشا و به‌ره‌وه هیلانه‌که هه‌لدکشا، به قه‌له‌باچکه‌ی کلک دریشی وت: منیش ودک بالنده گیاندارم، بوم هه‌یه هه‌لکه‌مه سه‌ر ئه‌م دره‌خته و لیره‌وه سه‌یری دیمه‌نی سه‌وزی دارستان بکه‌م، له کاتی سه‌رکه‌وتند، له‌پر چاوم به‌م هیلانه‌یه که‌وت، وتم با سه‌ریکی قه‌له‌باچکه‌ی کلکدریش بدهم، ئایا ئه‌م کاره هیچی خراپی تیدایه؟ به‌لام دایکانه قه‌له‌باچکه‌ی کلکدریش بروای به قسه‌کانی نه‌بوو، ئه‌م گورانییه‌شی بوز چری:

ئه‌های ئه‌های بوره مار
بوقت هه‌یه تووش جاروبار
بەنیازی گەشت—وگوزار
بیتیتە سه‌ر ده‌دون و دار
ئه‌وهی بوروته جیی رامان
له نیوان من و تۆدا
نه هه‌ری هه‌یه نه ژوان
بويه‌کا ئه‌م سه‌ردانه
لای من جیگای گومانه!

بەلام بۆرە مار بەنیاز بwoo سەر بکیشیتە هیلانە کە و زۆری نەمابوو دەمی بگاتە زەرنە قووتە کان، لەو
کاتەدا مارە کە ئاوا هەرەشەی لە قەلە باچکە کرد: لاقۇ لەبەر چاوم دەنا خۆم دەزانم چیت بەسەر
دېئم!!

قەلە باچکەی کلکدریز ترسى ئەوهى لە بۆرە مار هەبwoo زیان بە بىچووه کانى بگەيەنى، بۆيە زیاتر
دەنگى هەلبىرى و يەك بەخۆي زىقاندى. لەو دەمەدا مريشكە رەشەيەك، كە نەختى لەولاتر بە¹
دامىنى چىاكەوە هیلانە ساز كردىبوو، لەم زەنا زەنا يە بهئاگا ھات، گۆيىشى لە گۆرانىيە كەى
قەلە باچکە بwoo، بە زررووك فرى، بەرز بە ئاسمانە وە، لە ئاستى هیلانە قەلە باچکەدا
لەنگەرى گرت، مريشكە رەشە مارە كەى بىنى و بەسەرھاتە كەى زانى، بەمارە كەى وەت: ئەو
زەرنە قووتانە تۆ بەتهماي بىانخۆي، دواي ھەفتەيەك دووانى دى، بەدەم فەرینە وە ئەم دارستانە
پرەدە كەن لە رەنگى جوان و ئاوازى خۆش.

ئەويش وەك دەربىرىنى ھاودەنگى، لەگەل قەلە باچکەی کلکدریزدا قىزاندى، لاي خۆيە وە
نەختىكىشى بۆ شىعر و ئاوازە كە زىاد كرد و پىكەوە چرىيان:

ئەھاى ئەھاى بۆرە مار
برۇ، مەمانكە بىزار
مالە كەم لى تىيك نەدەي
وردىلە كامن نەخۆي
مار بە ئىيمە دوزىمنە
ئەم هىلانە بچۈلە
نېشتىمانە كەى منه!

مار بەرەو ئاسمان سەرى ھەلىّنا و بە رووى بالىندە كاندا فيشكاندى و وەتى: لىيم گەرین با درىزە بە
گەشتە كەم بىدەم، ئىوه دەنگتان زۆر ناخۆشە و ئەگەر زوو ئەم ناوه چۈل نە كەن لەوانە يە زىانتان پى
بگەيەنم.

بەلام بالنده يەك بى پەروا بە ئاسمانى بان هيلا نەكەي خۆيدا، كە لە نەديوی ژىر دركىيىكى دارستانە كەدا بنىاتى نابۇو، كىرى سەر هيلىكە بۇو، لە هيکرا راپەرى، خىرا بە دەنگى قەلە باچكە و مريشىكە رەشه و چوو.

كاتى لە نزىكەوە لە دۆخە كە حالى بۇو، كەوتە بالە فەرە و قىيە قىيە، پاشان چەند دىرىيىكىشى بۇ گۆرانىيە كە زىاد كرد و پىكەوە چىيىان:

ئەھاي ئەھاي بۆرە مار
داگەرى خوارى لە دار
خىراكە بروز ليىرە
زيانبه خشى بى خىرە!

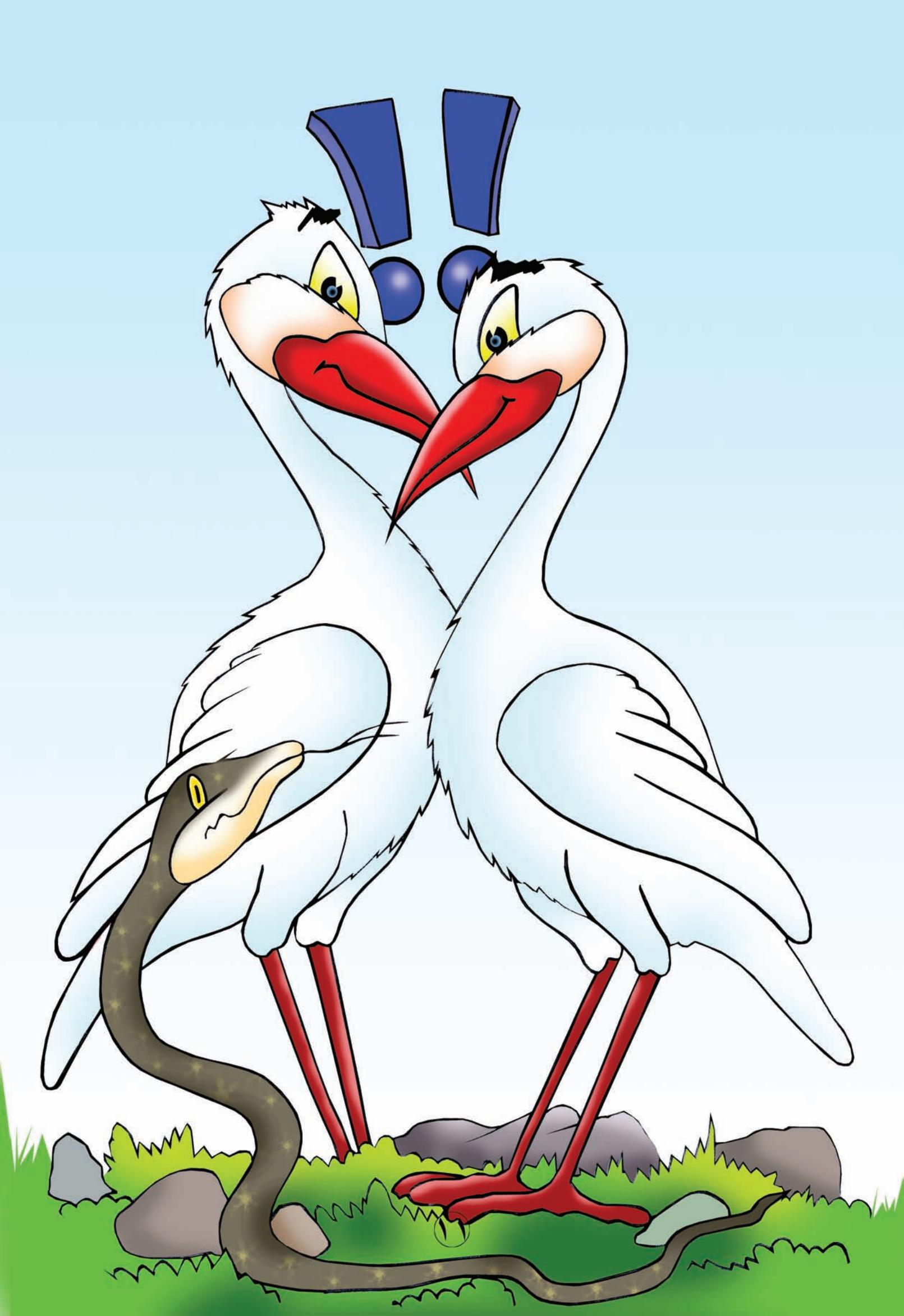
مار سلەمىيەوە، كەمېكىش كشا يەوە، بەلام هييشتا هەر بەنياز بۇو سەر بەناو هيلا نەكەدا بىكەت، مار دەيفىشكەنەد، گەفى دەكەد و سەرى بۇ بىچوو برسىيە كانى نىyo هيلا نەكەدەلدە بىرى و دەيىوت: جا چى تىدا يە؟ پىم خۆشە تاوىك لەم بەرزا يىيە بەسەربىبەم، دەكىرى ئەم كارەشم بە مىواندارى بۇ حساب بىكەن، دەنا لەوانە يە خراب نىوانمان تىك بچى.

مار هييشتا هەر بەنياز بۇو خۆي بىخىنېتە هيلا نەكەوە، لەپرىكدا، جووتىك بۇو كەسوورە سىنگ نارنجى، سەربال زەيتۈونىي لەش بە خەت و خال پىيان زانى، ئەوانىش بولاي بالنە كان فەرين، كرد يان بە گالە و زيقە زيق، تەواوى پەلە وەرى ئەو دارستانە چر و بەرینە يان تىكە ياند، بەدەم فەرىنەوە لە گەل بانگ خۆشە كەي رەنگا ورەنگ و مريشىكە رەشە و قەلە باچكە كىلدرىيىزدا گۆرانىيە كە يان گوتەوە، ئەم چەند دىرىه شىيان بۇ زىاد كرد:

ئەھاي ئەھاي بۆرە مار
مەيىكە بەھات و ھاوار
دەبىي رىزت لە لا بى
مىواندارى وانابى

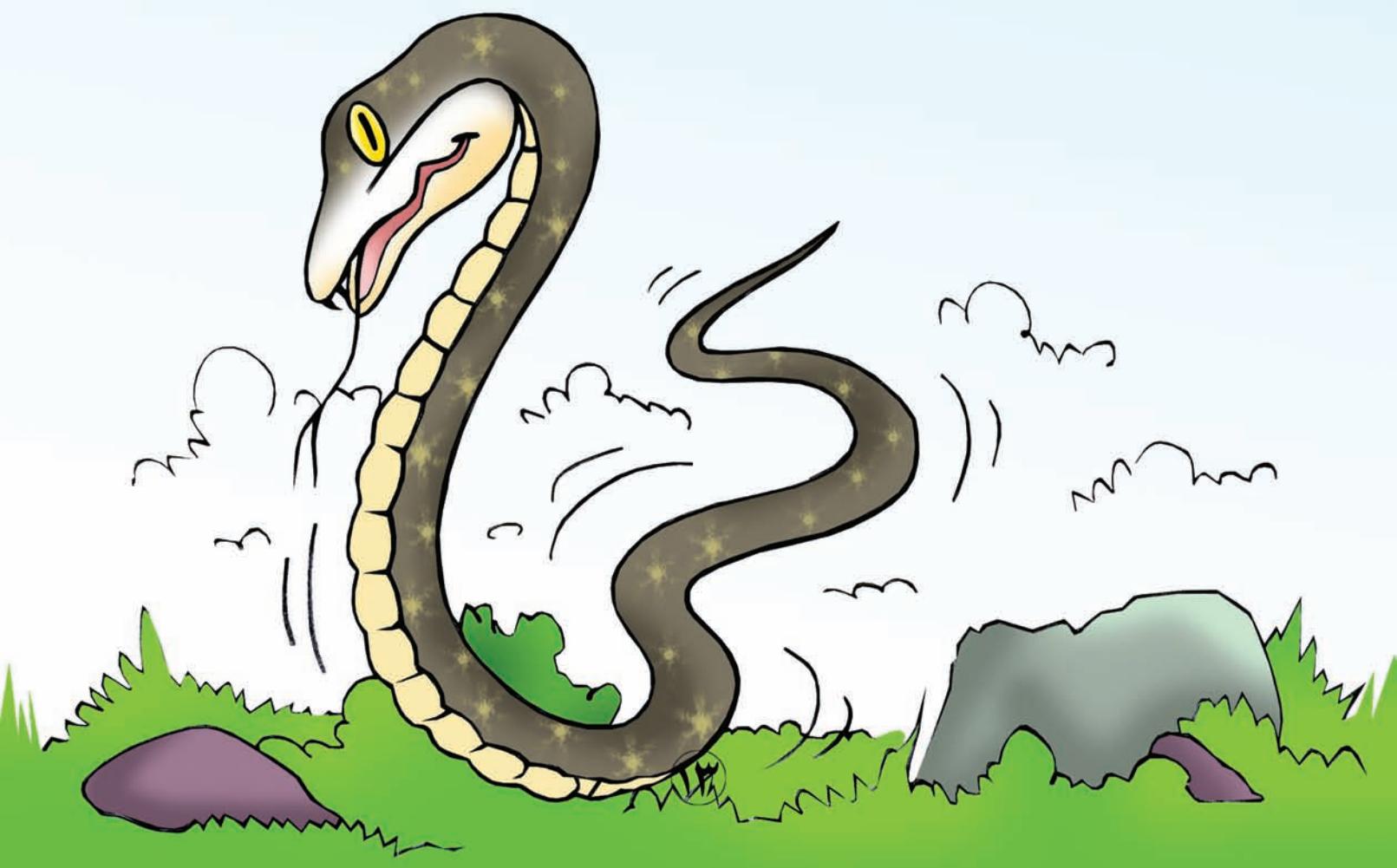

به لام بالنده کان سه ریان له دووی نابوو، نزم ده فرین و گورانییان بو ده چری، سه دان مهله
به ئاسمانه وه ماره که يان خستبووه ژیر چاود یريي خوييانه وه. ماره که خوي ده خزانده ژير بنچك و ده دنه وه،
به لام بالنده کان ئاگایان لى بwoo. له ده مهدا چهندين جور دار كونکه ره، به لاق و چنگى به هېز و
ده نووكى تيزيانه وه، به سه رى سور و رهش و سهوز و خالخاليانه وه فرین، ئهوان له
هيلانه کانيانه وه، که له کونى دره خته به رز به رزه کاندا سازيان دابوو ده رهاتن، بwoo که سوره سينگ
نارنجى له بن بنچك رابوون، ره نگاله له که ندہ کانه وه، به ره نگى سهوز و شين و زهرده وه، به کلکى
درېشيانه وه په يدا بwoo، چهندين په پوسلیيمانه ده نووك درېشى کا كول قيت بهم رووداوه يان زانى، هه مهو
به هاناي بالنده کانه وه هاتن. پولى بالنده ئاسمانيان رازانده وه و پيکه وه گورانىيە که يان وته وه:

ئەھاي ئەھاي بوره مار
بۇت ھەيە توش جاروبار
بەنيازى گەشت و گوزار
بىيە سەر دەوەن و دار
ئەوهى بوجاتە جىيى رامان
لە نىوان من و تۆدا
نە ھەرى ھەيە نە ۋوان
بويىھە كا ئەم سەردانە
لاي من جىڭگەي گومانە!

ئەھاي ئەھاي بوره مار
برق، مەمانكە بىزار
مالە كەم لى تىك نە دەھى
وردىلە كامن نە خوي
مار بە ئىمە دوژمنە
ئەم هيلىانه بچكولە
نىشتىمانە كەمى منە!

ئەھاي ئەھاي بوره مار
دا گەرى خوارى لە دار
خىراكە برق لىرى
زياندەرى بى خىرىه!

ئەھای ئەھای بۆرە مار
مەيکە بە ھات و ھاوار
دەبىٽ رىزت لە لا بىٽ
میواندارى وا نابىٽ!

ئەھای ئەھای بۆرە مار
بىرە خوارى لە سەر دار
برۇ، لەم دەور و ناوه
نەگەرییتەوە دواوه!

بۆرە مار پىچاپىچ ھەلدهات، ئەوانىش لەو بەرزىيەوە چاويانلى بۇو، مارەكە خۆى بە ژىر تاويرىكدا كرد، بۇ چەند ھەناسەيەك لەويىدا خۆى مات دا، بالىنده كانىش لەو ئاستەدا لەنگەريان گرت و گۈرانىيەكە يان بۇ چرى، مار لەويى دەركەوت و ھەلات، گەيشتە چەمىيکى گەورە و قوول و خۆى تى فېرى دا، ئەو خىرا و پىچاپىچ بەسەر ئاوه كەوە مەلەي دەكەرەت، بەلام پۇلى بالىنده مارەكە يان بەسەر ئاوه كەشەوە دەبىنى، دواى كەمىك، مار لەوبەرى چەمەكەوە سەرى دەرهىنا، بالىنده كان لە كۆلى نەبوونەوە، ژمارەشىان زۇرتىر دەبۇو، مار گەيشتە كەنده لانىكى كۈورى بى درەخت و گژوگىا، ئىدى بەتەواوى جەستەمى بەدەرەوە بۇو، مار پەلەي بۇو، بەكەندىيەكەنەلگەرا، بەلام لە نىوهى رى وەك گلۇلە بەنىك، ھەتا بنكى كەنده كە خل بۇوەوە، بەدەم ئازارەوە و تى: ئۆف خوا، ئەم بالىنانە لە كۆلم نابنەوە، نازانم چۇن خۆميانلى بشارمەوە؟!

تاويرىك بە گرمۇلەيى مايمەوە، بالىنده كانىش بەئاسمانى بان سەرىيەوە دەسۈرەنەوە، مار بەھەر چوار لادا پىچاپىچ دەخشا، بۇ كونىك، چاوي دەگىپەرا تاوه كو بەپەلە خۆى تىدا بشارىتەوە، پاش ماندووبۇونىكى زۇر، كونىكى دۆزىيەوە خۆى تى خزاند و جارىكى دى دەرنە كەوتەوە، قەلە باچكەي كلەدرىيەش پىزانىنى خۆى بۇ ھارىكاري بالىنده كان دەربىرى، ئىدى ھەر يەكە بەدەم چۈرىنى ئاوازى تايىبەت بە خۆيەوە گەرايەوە هيىلانە كەم.

کۆتاپی